

ADNAN BİNYAZAR

ŞAIRİN KEDİSİ

♥
CAN

ÖYKÜ





Adnan Binyazar
ŞAİRİN KEDİSİ

Can Yayınları: 1515

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2005

1. basım: 2005

2. basım: Kasım 2009

Bu kitabın 2. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Erkal Yavi

Kapak düzeni: Semih Özcan

Dizgi: Serap Bertay

Düzeltili: Nurten Sönmezcan

Kapak baskı: Çetin Ofset

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-0546-5

CAN SANAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Adnan Binyazar
ŞAİRİN KEDİSİ

ÖYKÜ

CAN YAYINLARI 5

ADNAN BİNYAZAR'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
DİĞER KİTAPLARI

MASALINI YİTİREN DEV / *roman*
HALK ANLATILARI / *deneme*
ÖLÜMÜN GÖLGESİ YOK / *roman*
DUYGULARIN ANAKARASI / *deneme*
EDEBİYATIN DAR YOLU / *deneme*
ŞAH MAHMET / *öykü*

cocuk kitabı

ON BEŞ TÜRK MASALI

Adnan Binyazar, 7 Mart 1934'te Diyarbakır'da doğdu. Dicle Köy Enstitüsü'nü bitirdikten sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü'nde okudu. İlköğretmen okulundan üniversiteye, değişik okullarda edebiyat öğretmenliği yaptı. Uzun yıllar kaldığı Berlin'de ders kitapları yazma projelerinde çalıştı. Edebiyata öykü, deneme, eleştiriyile başladı. Deneme ve eleştirilerini *Toplum ve Edebiyat*, *Ağıt Toplumu*, *Ozanlar Yazarlar Kitaplar*, *Ayna*, *Duyguların Anakarası*, *Edebiyatın Dar Yolu* adlı kitaplarında topladı. Halk yazını ile ilgili kitapları ise *Dede Korkut*, *Halk Anlatıları*, *On Beş Türk Masalı*, *Elif ile Mahmut*, *Kerem ile Aslı* adlarını taşıyor. Yazdığı ilk öykülerden "Tohum" 1965 yılında ödül almasına karşın, 61 yaşına değin öykü yazmadı. Hayatını anlattığı *Masalını Yitiren Dev* (anı roman, 2000) 66 yaşında yayımlandı. Ardından, 2005 yılında Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer bulunan *Ölümün Gölgesi Yok* (2004) geldi. İlk öykü kitabı *Şairin Kedisi* 2005 tarihini taşıyor. *Şah Mahmet*, Binyazar'ın ikinci öykü kitabıdır.

İÇİNDEKİLER

Yol Düşleri	9
Çufff!.. Çufff!..	25
Ya Ara, Ya Açık Tut Telefonunu	53
İri Kanatlı Ak Kuş	477
Şairin Kedisi	101
Yol Ver Dağlar...	127

YOL DÜŞLERİ

Otobüs terminalden ne zaman ayrıldı, nasıl ayrıldı; kendimi yollarda buldum. Kulağında otobüsün tekdüze vınıltısı. Başka ses yok. Görüntü de yok. Kilometrelerce sonra, eskiden küçük bir yer olduğu izlenimi veren kent yıkıntısına varınca sesler duydum, görüntüler gördüm. Söğütler bahar yeşili ipiltilerinden soyunup yaz sıcağının sarı yeşiline çoktan bürünmüş. Kentin ortalarında, türü belirsiz ağaçların yaprakları toz içinde.

Türünü yitirmesi ne kötü, doğanın!

Ağacın ağaçlıktan, hayvanın hayvanlıktan çıkması...

Kanatlının kanatsız, kanatsızın kanatlı olması...

Gözlerin tırnak uçlarında, tırnakların gözbebeklerinde parlaması...

Alanya yollarındasın. Yaz ortasında, yüreğinin besler damarında ipildeyen bahar yeşili seni bekliyor. Yapraklar esen yelde titreşirken Alanya'ya gireceksin...

Kulağını ver, ağaç damarlarında özsuynun akışını duy.

Dal uçlarının parlak yapraklarında gün aydınlığını gör;

ağacın türü tür,

hayvanın boynuzu yerinde,

böceklerin kanatlısı kanatlı, kanatsızı kanatsız...

Gözler tırnak uçlarında, tırnaklar gözbebeklerinde değil...

Mavinin mavisini, nar kırmızısının kırmızısı, yeşilin sonsuzu karşılayacak seni.

Zaman geçirmeden bir taşın üstüne otur; taze dal uçlarından uçuböceklerinin yumurtadan en yeni çıkmışını tut, elinde gezdir; böcekçiğin saydam, kara benekli kırmızı sırtını okşa; dilek dile, 'Uç böcek! Uç!' de, uçurt parmak uçlarından. Göğe mi yükseldiğine, dala mı konduğuna bakma; kara tüyden ayaklarının salınışını gözle! Elini kapama, açık tut, bekle; göreceksin, geniş kalçalarını oynatarak geri dönüp elinin üstüne konacak. 'Dileğim tuttu! Dileğim tuttu!' de, bağır! Şairin, 'Ellerime hanımböcekleri konuyor, / Ne şeker şey onlar. / Uç böcek, uç böcek diyorum, / Uçuyorlar.'¹ dizelerini unutma!

Otobüs, içinden geçeceğimiz kasabanın yollarında yavaşlarken arkasında toz bırakıyor. Sineklerin konup kalktığı bir dükkânın önünde çuffff! diye duruyor. Yolcu indirecek, bulabilirse yolcu alacak. Kocaman bir 'Akçadağ' adı çarpıyor gözüme kapının üstünde. İnsanı az bu yol kıyısında, Coca-Cola'sıyla, Fruko'suyla, yüz türlü bisküvisiyle, içini dışına taşırmış bir bakkal dükkânının adı olmuş 'Akçadağ'. Vitrinde bir de küçük bayrak asılı. Yerinden hoşnut olmayanların boynu büküklüğüyle, dalgalanmadan, öyle duruyor.

Coca-Cola kasalarının hemen yanında, uykusunu alamamış, kolları çöpten bir çocuk, yem arayan kuşlara bakıyor. Yem atmıyor, onların anlayacağını sandığı bir dille, önceden atılmış yemin yerini gösteriyor kuşlara. Kuşlar da anlamış gibi, çocuğun ellerini izliyor, buldukları yeme gaga sürüyorlar. Otobüs

¹ Behçet Necatigil

durmuş, uzak yerlerden cicili bicili insanlar gelmiş; umurunda değil çocuğun. Yanaklarını saran kıvrık bıyıklarıyla yüzü kapkara bir adam, ellerini dükkân kapısının iki yanına dayamış, ortalarda görünmeyen birine sesleniyor. Sesine ses veren olmuyor. Kısık gözlerini daha da kısıyor. Kaşlarıyla birleşince kısılan gözlerinde ışık sönüyor. Işığı tükenmiş gözleri, parmak kalınlığında simsiyah bir çizgi.

Gözü var; gözsüz bakıyor.

Onu ekmek derdi Akçadağlardan aldı bu ıssız yol kıyısına oturttu diye mi yüzünde gülmenin, hüznün izi kalmamış!.. Yüz değil onunki, keskin dişlerin kart bir sığırın kabasından koparıp kafasının önüne yapıştırdığı lop et parçası. Acı çekme, yaşam belirtisidir. O bile yok. Yolcu gelmiş, alışveriş etmemiş, o da umurunda değil.

Adam, acı içinde acısız.

Çocuk kuşlarıyla, adam, sesini duyuracağı biriyle...

Biri, kim?

Yok, biri diye *biri yok!*

Ellerini yanında sallandırıp karnını şişirerek dükkâna yaklaşan kadın mı, biri?..

Sesini duyurmak istediği o mu?..

Otobüsten inip, sigaralarından hiç değilse iki nefes daha fazla çekmek isteyen yolcular, şoför yardımcısının, 'Dışarıda yolcu kalmasın!' uyarısıyla sigaralarını söndürürken, kadın, kapıda duran kapkara adama bir şeyler söylüyor. Adamın etten yüzünde hiçbir kıpırdanma olmuyor. Çocuk, yem bulacakları yerleri gösterirken kuşlara, yolcular kaçırma telaşıyla otobüse atlıyorlar. Motor sesini duyan kuşlar pırrrr diye dört bir yana uçuşuyor.

Yıllar önce... Alanya'da, eşimle, dibinde çakıl taşlarının parıldadığı suyun gözesindeyiz. İkimiz aynı anda ayaklarımızı suya daldırıyoruz. Suya vuran gün ışığının aydınlattığı çakıl taşlarından ayırt edilemeyecek denli parlak balıklar dolaşüyor parmak uçlarımızda. Az bulunur bir yiyeceğin önlerine konulduğunu sanmış olmalılar. Suda irileşmiş ayaklarımıza dokunup, bir şey koparamadan uzaklaşıyorlar. Acısı duyulmadan yok olup giden her şeyin yerinde durduğunu sanıyoruz; belki de kendilerince ne çok şey koparmışlardır?.. Önce gelenler de, yenileri de, aynı şeyi yapıyorlar; parmak uçlarımıza dokunup dokunup kaçıyorlar... Ayaklarımızın üstünde su kabarcıklarından tüyler bırakıyorlar kaçarlar. Suyun içindeki ayaklarımız balık olup soluk mu alıyor;

soluk almıyorlarsa, suyun yüzünde yükselip dağılan bu kabarcıklar nereden çıkıyor?..

“Oh, ayaklarım nasıl dinlendi!..” diyor eşim;
su gülüşlü sevgilim!

Suyun yüzünde ışık yalımı gibi dağılıyor sesi. Kirpik uçlarından deniz temizi bakışlar yayılıyor..

Ayaklarını oynatınca, bize yön­süz görünen bir yöne doğru kaçışıyor balıklar. Ellerini suya daldırıyor, gülüşü suyun aydınlığında ışıyor. Suya eğiliyor; balıkları tutmak için değil; kabarcıkları avuçlayacak...

İki eliyle bir havuz oluşturuyor suyun içinde, “Gelin, avuçlarıma dolun!” diyor balıklara. Çağrıyla duymuşçasına, onun sevebileceği küçüklükte, serçe gagası kadar bir balıkçık, avuçtan havuza giriyor. Elini oynatınca fırt kaçıyor. Kaçarken ardında küçük kabarcıklar bırakıyor. Çok sürmüyor, saydamlaşmış sönüyor kabarcıklar. Balıkçık, renkli taş-

lardan yapılmış sarayında gözden kayboluyor. Çok geçmiyor, bir taşın aralığından saydam burnu görünüyor.

“Yerim seni yerim, küçük balık, yerim seni!” diye seviyor onu, eşim; “Gel dudaklarıma değdir pembe kanatlarını, tırnaklarımı dişle...” diyor.

Bacaklarından pembelikler akıyor suya; pembelik, çakıl taşlarının aydınlığına, balıkların saydam kanatlarına sürünüyor. Balıklar onun pembe rengini alıyor. Pembeliği tutmak geçiyor içimden. Elimi uzatıyorum. Parmaklarım kaygan bacaklarına değiyor.

Nasıl dalgalanıyor yüreğim, ah! nasıl yerinden oynuyor!.. Bacaklarından ellerime bulaşan pembelikler suya karışıyor.

Suya karışıyor da, güzelliğin ellerimdeki o pembe rengi ne?..

Otobüs, ıssız yolda homurtuyla ilerlerken, üstüne dağ boyu domates kasaları yüklenmiş bir kamyon bitiveriyor önümüzde. Biz mi ulaştık ona, o mu bizi solladı?.. Arkasında ‘Güz Gülleri’ yazılı. Çukurlara girip çıktıkça sağa sola yalpalıyor kamyon. Yıkıldı yıkılacak korkusuyla, ellerimi öne uzatıyor, kamyonu avuçlarımla arasına alıp dengelemeye çalışıyorum.

Kollarım kırılıyor; otobüs kamyonu geçse de domates kasalarını tutmaktan kurtulsam!..

Otobüs tam sollayacakken, yolu daraltıyor kamyon. Şoförler eskiden böyle durumlarda sövüp sayarlardı. Bizimki, genzinden söylediği türküsünü kesmeden, değil sövmek, dudaklarını kıpırdatmı-

yor. Sigarasını tttrp, gaza tekdze basarken, nasl oluyorsa, solda bir yol izi yakalyor, dar bir aralıktan kayarcasına sollayıp geçiyor domates ykl kamyonu. Arkada kalan kamyon Őofrnn yola aklıp kalan uykulu bakışları arpyor gzme. Ne sollayandan haberli, ne solladığından, o da aynı tek-dzelikle, direksiyon sallyor...

nmz boşalyor. Omuzlarımdan dşercesine ağırlaşmış kollarımı indiriyorum. Kamyon arkada kalınca ‘Gz Glleri’nin solmuş yaprakları dklyor, arkamızda metal hışrtlarını andran sallantlı sesler kalyor.

Ohhh! Srtmdan dnyanın yk kalkyor!

Daha beş yz metre geçmedi... Bu civciv kamyonu da nerden ıkt!.. Bu kamyonun arkasına da dertli bir ikilik yazmışlar: ‘Felek yazdı fermanımı / Dizden kesti dermanımı.’ Dermanı diz(in)den kesilmış kamyon, sağa sola yalpalayarak, szde uzun soluklu atlar gibi şaha kalkyor nmzde. Kasalara tklmış civcivlere bakarken soluksuz kalyorum. yle bir darlık içindeler ki, canlarını bir an nce kr bıçaklara teslim etmeye çoktan razlar... Canlı civcivlerle cansızlar bir aradalar. Canlı kalanlar kardeşlerinin cansız bedenlerini umursamadan, geniş gagalarını açıp, ciğerlerini dolduracak hava boşluklarına uzatyorlar boyunlarını. Gagalarından taşan her cik cik, onları lme yaklaştıryor.

Kafaları kasalardan rk bez parçaları gibi sarkan civcivlerin gzlerinde ak bir noktacık bırakyor lm...

Soluksuzluğun göğüs kafesimde ağırlaştığı bir anda şoförümüz, genzinde aynı türkünün bitmeyen mırıldanışları, civcivli kamyonu da sollayıp geçiyor. Civevlerin, kirli bez parçalarını andıran görüntüleri gözümün önünden gidince de soluğum daralıyor, içime ölümün derin acısı doluyor. Duygu depreşmeye görsün, acı, görünmez ayaklarıyla gelip buluyor bizi. Dönemeci geçince bildik bir yolda ilerlediğimizi anlıyorum; ölümle yüz yüze geliyorum.

Arabamızın olduğu yıllar. Arabayı sürerken eşimin sıyrılmış ak kollarında güneşten parlayan ayva tüylerine dalıp gitmişim. Dönemecin başında önüme alacalı bir dana çıkıyor. Usta bir sürücü değilim. Arabaya takla attırmamıştım ama, güzel gözlü dananın önümde yarım metre kadar sürüklenmesini önleyememiştim. Her canlı, önce gözünden ölüyor. Dananın iri gözlerinin kayıp aklaştığını gördüğümde dünyam kararmıştı. Karanlığım uzun sürmemişti ama. Dana, üç-beş dakika içinde, kayan gözlerini toparlamış, kalkıp yürümüştü. Nasıl sevinmiştim! Ardından koşup dananın gerdanını okşamış, iri kara gözlerini öpmüştüm.

Bencil insanoğlu! O anda, dananın ölümünden çok, sahibine neler söyleyip kendimi haklı çıkaracağımı, olayı nasıl örtbas edeceğimi düşünmüştüm.

Şoförümüz dönemeci tez geçiyor, dananın belleğine yerleşmiş ayrık gözlerinin ölümsü aklığandan kurtuluyorum.

Aradan yıllar geçti... Alanya'da bir öğle sonrası... Eşimin sağlıklı günleri. Kızilkule'nin çevresini dolaştığımız. Kulenin duvarlarında kayıp giden

'zaman'ın izini aramıştık. Üzerinden yüzyıllar geçmesine karşın duvarlar dün örülmüş gibiydi. Eşimin eli elimde, kaleden içeriye yürümüştük. Geçmişte kalan duyguların dudaklarımda bıraktığı türkü kırıntılarını duyulmaz bir sesle mırıldanıp durmuş-tum. Tarih, bir duygu esintisi gibi, geçmişin gölgeleri arasında dolaşıyordu orada. Eski bir yapıya girince, çevremde güzelliğin gölgeleri dolaşır, yüreğimi hüznün karanlığı sarardı. Yıllar önce Emirgân'daki 'Şerifler Yalısı'nda geçirdiğim erken bir sabahı, şimdi bir öğle sonrasının Kızılkuşe'sinde yaşıyordum. O anda, tarih, benim için, ak badanalı yalıda deniz kokulu güzellerin gezi yeri-ydi. Odadan odaya geçerken o güzellerin başına duygudan taşlar takmış-tım. Her güzellikte eşimin yüzünü arardım. Kır çiçekle-rinden en güzel tacı ona yapmış-tım. Bir gün, düşle-diğim o güzeller gibi, onun yüzünün de geçmişte kalacağı duygusu, içimi karanlık gecelerin kara düşleri gibi sarmış, ellerini avuçlarımda sıkmış-tım. Akşamüstlerinin süzölmüş ışığı kaleye vururken, parmaklarından yüreğime akan kanın sesini duy-muştum. Yitireceğim korkusuyla, kollarımın arasına almış-tım onu. İçimi tedirginlikler sarmış-tı. Gölge miyim, gerçek mi kuşkusuna kapılmış, kendimi yok-luğun dar kapılarına atmış-tım.

Ah, insanı karanlıklara boğan o yitirme korku-su...

O gün de öyle, denizden çıkmış, yıkanıp arındık-tan sonra, ağır kokan zakkumların çevrelediği dar yolu geçerek kıyıda kumların üstüne oturmuş-tuk. Gün akşam olmuştu. Güneş, ortasından yarılmış nar kızılığında batıyordu. Eşim, gün akşam olurken içine serinlikler dolduğunu söylerdi. Kuşlar gibi hafifler, yüzüne dinginlik yayılırdı. Kolu nemden

ıslanırdı. Dudaklarımı tuzlu neme değdirir; dñnyanın bütün denizlerinin tadını alırdım. Sevginin ateşİ bu saatlerde yanardı parmak uçlarında. O akşamüzeri Alanya’da, ufkun güneşten kalan kızarıklığına dalmış,

“Belki de bize öyle geliyor; zamanı ardından sürükleyen güneş her akşam yitip gidiyor. Sabahleyin yine ışığını yayacak dağlara, ince akışlı ırmaklara, yeşilliklere... İnsan yitti mi, görüntüsünden iz bırakmadan, tam yitiyor,” demişti.

Güneşin nar kırmızılığında batışı, evrenin can çekişmesi gibi gelmişti o akşamüzeri bana. Maviliklerde ölümün soğuk soluğı dolaşırken, elimi düşsel güzellerin kaygan bedenlerinden çekmiştim.

Otobüs hızla yol alıyor. Arka sırada çekirdek yiyen iki kadın çekirdeklerini bitiriyorlar sonunda. Çıtlamalar uzun sürseydi deli olurdu. Çekirdek çıtlatmadıkları kısa aralarda da susmamışlar, her şeylerini anlatmışlardı birbirlerine. Armağan diye götürdükleri pazar malı çocuk oyuncaklarının, geniş kalçalarını daralttığına inandıkları korselerin, yüzlerini pamuk gibi yumuşatan uydurma kremlerin, onları büyük bir dertten kurtaran petlerin sözünü etmişlerdi. Kendilerini bunaltan yaşamlarının en olmadık ayrıntılarını dile getirirken edepsizleşip seslerini yükseltmeden edememişlerdi. Yaşlarını başlarını almış olmalarına karşın, bir ortaoyuncu ustalığıyla, akrabalarıyla karşılaştıklarında takınacakları tavrın provasını yapmışlardı. Kime ne denecek, nerede denecek, hangi laf vurulacak, Allah razı olsun deyip yeni sırlar verilecek... Her şeylerini bir bir ortaya dökmüşlerdi. Sonunda da, yeni gelinin foyalarını söyleyip söylemeyeceklerini, hangisinin daha uygun olacağını tartışmışlardı.



ADNAN BINYAZAR

ŞAIRİN KEDİSİ



ÖYKÜ

FOTOĞRAF: AYDIN ULUN



Durup durup anımsıyorum. Çayırılara uzanıp çıplak ayaklarının biçimli parmaklarını güneşe açmasının üzerinden kaç gün geçmişti? Gün ışığı vurunca, düzgün ince dudaklarından dökülen seveda sözlerinin rengi yansımıştı yüzüne; sesi, yüreğimin ince damarlarında dolaşmıştı. Ağzını açışında, dişlerinden ışık yağlımları geçiyordu... Şiiri buydu onun.

“*Ölümün Gölgesi Yok* romanıyla 2005 Orhan Kemal Roman Armağanı’nı kazanan **Adnan Binyazar**, öykülerini *Şairin Kedisi* adlı bu kitabında bir araya getirdi. Geleneksel öykü anlayışını aşan çok katmanlı bir yapısı var bu öykülerin. Bu çok katmanlı ortamda, duyarlıkların kalem değmemiş derin bölgelerine uzanıyor Binyazar; şiirselliğin beslediği büyüleyici bir söylemle acının, hüznün, sevinin duygu uçlarıyla dokuduğu bir gökkuşağının içine sokuyor okurlarını.”

EMİN ÖZDEMİR

KAPAK RESMİ: MUSTAFA AYAZ

ISBN 978-975-07-0546-5



9 789750 705465

<http://www.canyayinlari.com>